

LEÏLA SLIMANI

Voi lua cu mine focul

Țara celorlalți

Traducere din limba franceză și note de
Daniel Nicolescu

INDEX DE PERSONAJE

Mathilde Belhaj: Născută în 1926 în Alsacia, îl întâlnește pe Amin Belhaj în 1944, atunci când regimentul acestuia face un bivuac la ea în sat. Se căsătorește cu el în 1945 și, un an mai târziu, i se alătură la Meknès, în Maroc. Se stabilesc la o fermă și Mathilde naște doi copii. Aïcha, apoi Selim. În timp ce soțul ei lucrează din greu ca să transforme ferma într-o afacere prosperă, ea deschide un dispensar unde îi îngrijește pe țăranii din împrejurimi. Odată ajunsă în Maroc, învață araba și berbera și, în ciuda dificultăților și a opoziției ei față de anumite obiceiuri ale locului, mai cu seamă cele privind statutul femeilor, se atașează de acel ținut.

Amin Belhaj: Venit pe lume în 1917, fiu al lui Kadur Belhaj, traducător în armata colonială, și al Mouilalei. Moștenește pământurile lui Kadur, însă la începutul Celui de-Al Doilea Război Mondial se hotărăște să se înroleze într-un regiment de spahii. Alături de aghiotantul lui, Murad, e întemnițat într-un lagăr din Germania, din care va reuși să scape. În 1944, o

întâlnește pe Mathilde și se căsătorește cu ea la biserică, în Alsacia, în 1945. În anii '50, în vreme ce Marocul e pradă unor răzmerițe, se dedică stăruitor fermei sale, din care face o afacere de succes. Pasionat de agronomie și de tehnicile moderne, dezvoltă noi varietăți de citrice și de măslini. După ani întregi de neajunsuri, asocierea cu doctorul maghiar Dragan Pelosi îi îngăduie în sfârșit să facă profit și să pătrundă în rândurile burgheziei din Meknès.

Aïcha Belhaj: Născută în 1947, Aïcha este fiica Mathildei și a lui Amin. Își face studiile la o școală de maici, unde are rezultate excelente. La sfârșitul anilor '60, pleacă la Strasbourg să studieze medicina și se întoarce la Rabat, unde se stabilește la începutul anilor '70. Aici hotărăște să se specializeze în ginecologie. Se căsătorește cu Mehdi Daoud, strălucit economist și înalt funcționar.

Selim Belhaj: Născut în 1951, Selim este fiul Mathildei și al lui Amin. Băiat răsfățat de mamă, studiază și el la o școală colonială. În vara anului 1968, se alătură comunității hiptote din Essaouira. După un popas în Ibiza, se stabilește în cele din urmă la New York în 1973 și devine fotograf.

Selma Belhaj: Născută în 1937, Selma este sora lui Amin, a lui Omar și a lui Jalil. Adorată de mama ei, această copilă înzestrată cu o frumusețe solară este constant supravegheată de frații ei. Elevă împrăștiată, chiulește regulat de la liceu și îl întâlnește în 1955 pe tânărul pilot Alain Crozières, care o lasă însărcinată. Ca să evite scandalul, Amin o căsătorește cu fostul lui aghiotant, Murad. În 1956, Selma dă naștere unei fete, Sabah. La sfârșitul anilor '60, are o relație cu nepotul ei Selim, iar soțul ei Murad moare într-un accident. Se hotărăște atunci să se stabilească la Rabat.

Mehdi Daoud: Născut în 1945, la Fès, este fiul lui Mohamed Daoud, modest angajat al unor francezi, și al Faridei, o femeie violentă și dependentă de morfină. Are un traseu strălucit la școala colonială și iese cu cea mai bună medie la concursul de inspector financiar. Se stabilește la Rabat, întorcând spatele familiei și copilăriei sale. Angajat trup și suflet de partea stângii politice în tinerețe, supranumit Karl Marx, acceptă până la urmă un post la ministerul Industriei, la începutul anilor '70. În 1972, se căsătorește cu Aïcha Belhaj.

Mia Daoud: Născută în 1974, e fata cea mare a lui Mehdi și a Aïchei.

PROLOG

Într-o noapte de noiembrie a anului 2021, mi-am pierdut simțul gustului și mirosul. În patul meu dormea o femeie. I-am lins umărul, mi-am îndesat nasul în gâtul ei, mi-am apropiat fața de sexul ei. Nu avea niciun gust. Femeia a început să se agite. M-a tras spre ea, voia să facă dragoste, dar eu eram îngrozită. I-am întors spatele. Am închis ochii și mi-am tras cearșaful peste față. Nici cearșaful nu avea vreun miros.

Febră am făcut după aceea. Tremuram în pat ca lovită de malarie și nimic nu părea în stare să mă încălzească. Degeaba potriveam pilotele și păturile unele peste altele, tot îmi clănțăneau dinții. Am stat la pat zile în șir, singură în apartament. Nimeni n-a venit să mă vadă și n-am răspuns la telefon. Cei câțiva care m-au sunat și-au închipuit probabil că scriu. Tușeam mult și, într-o noapte, am crezut că mor. Mi se părea că nu mai izbutesc să respir și, spre orele trei din noapte, m-am gândit să sun la Salvare. M-a ținut în loc rușinea. Rușinea că trebuie să le deschid, să-i primesc într-o pijama soioasă, într-un apartament care nu fusese nici aerisit, nici dereticat. N-am murit și febra mi-a scăzut. Până la urmă i-am sunat pe cei care-mi lăsasera

mesaje. Pe editorul meu. Pe mama. „Dar ce se-ntâmplă?“ m-au întrebat. Le-am zis că nimic. Oboseală și-atât. Oboseală.

În zilele care au urmat, am încercat să mă apuc din nou de lucru. Mă trezeam în zori și mă așezam la masă. Așteptam. Puteam să stau ore întregi fără să fac nimic, în fața documentului Word deschis. Mi-era cu neputință să-mi concentrez atenția asupra romanului. Uneori trăgeam adânc aer în piept, îmi dădeam o palmuță peste obraz și încercam să duc mai departe firul unui capitol. Foarte curând însă, mintea începea să-mi umble brambura, nu mă mai gândeam la nimic anume. Lunecam de la o imagine la alta, mi se nășteau în cap tot soiul de idei cețoase care se spargeau apoi ca niște baloane de săpun. Nu reușeam să-mi adun gândurile, sau mai degrabă nu aveam gânduri deloc. Reciteam de cinci, de zece ori aceeași fișă de lucru și nu rețineam nimic, de parcă ar fi fost scrisă într-o limbă străină căreia îi stăpâneam alfabetul, dar nu și vocabularul. Mă simțeam pierdută, depășită.

Am obiceiul să-mi fac liste, dar acum devenise o adevărată obsesie. Îmi notam într-un caiet mare lucrurile pe care le aveam de făcut. Voiam să-mi limpezesc mintea, să-mi ușurez sarcinile, dar se întâmpla exact pe dos. Mă uitam la listă și începeam să plâng. Nu știam cu ce să încep, ce carte să citesc, ce capitol să scriu, ezitam între spălatul rufelor și șters praful. Eram incapabilă să iau o hotărâre și stăteam lungită, zile întregi, în așternuturile

murdare. Am încetat să mai merg la supermarket, pentru că încremeneam în fața fiecărui raion, fără să pot alege. Mi se părea că mă înec. Uneori, îmi dădeam seama că trecuse o zi întreagă fără să catadicsesc să-mi scot hainele și să fac un duș.

Totul mi se părea imposibil. Mă uitam la seriale ore în șir, cu obloanele trase și telefonul închis. Intriga, din care prindeam doar frânturi, n-avea nicio importanță. Mai trecea timpul și-mi mai păcăleam angoasa. Îmi răsuceam câte un joint ziua-n amiaza mare și mâncam la bucătărie, în picioare, feluri insipide pe care le năclăiam în muștar sau în sos iute. Aveam mereu în gură un gust metalic, care îmi amintea de sexul anumitor femei. Femei cărora le uitasem numele și chipul. Dormeam, dar nici somnul nu mai era la fel. Eram, în același timp, ostenită și agitată, de parcă aș fi fumat opiu, și mă trezeam zilnic mai sleită.

Evitam să ies din casă. Dar nu-i puteam împiedica pe cei din jur să fie îngrijorați de starea mea. Lăsam mesajele fără răspuns, iar ei insistau. De Crăciun, m-am înduplecat. Cina la sora mea Inès a fost un chin. Am încercat să fiu veselă. Am băut șampanie și, preț de câteva clipe, am fost chiar fericită să mă aflu acolo, să-i privesc pe copii cum desfac cu mânuțele lor ambalajul cadourilor și țiță la vederea unei păpuși sau a unui camion. Apoi am simțit cum dispar. De parcă aș fi fost târâtă pe fundul unei bălți de un crocodil care, înainte să mă înghită, m-ar fi lăsat să putrezesc în mâl. Nu reușeam să urmăresc conversațiile,

percepeam totul cu întârziere, răspundeam la întrebări cu niște zâmbete idioate. Probabil că așa se întâmplă când ești foarte bătrân. Te pun să stai într-un fotoliu dintr-un colț al salonului, petrecerea continuă, lumea râde, se ceartă și, din când în când, vine cineva să-ți șteargă saliva din colțul gurii. Oboseala, a spus mama. Oboseala, poftim.

Am rămas închisă în casă. Lumea exterioară a încetat să mai existe. Nu era un sentiment necunoscut. Adesea, când scriu la un roman, mă izolez în felul ăsta, la mine sau într-o casă la țară, și pierd noțiunea timpului. Nu scriam. Îmi lipseau cuvintele. Parcă încremenisem în fața paginii. Mai trecusem prin blocaje, prin lipsă de inspirație, mă încercaseră crizele de furie și de disperare. De data asta însă, era altfel. Cuvintele mi se învârteau în cap, eram în stare să le gândesc, să le aleg, dar nu izbuteam nici să le scriu, nici să le pronunț. Într-o noapte, m-am trezit brusc. Îmi venise o idee pentru roman. Am luat o coală de hârtie și un stilou de pe noptieră și am schițat câteva idei pentru o scenă. Mehdi la pușcărie și o tabletă de ciocolată. A doua zi dimineață, când m-am trezit, mi-am căutat notițele. Coala era la picioarele patului. M-am uitat la ea: tot ce scrisesem era lipsit de înțeles. Doar linii și liniuțe care nici măcar nu alcătuiau litere. Am început să râd. Eram pe cale să-nnebunesc.

În martie 2022, m-am hotărât să sun un medic. La telefon am dat peste o secretară care vorbea mâncând. Mi-a propus niște zile, un calendar și am fost cuprinsă de

panică. Nu înțelegeam nimic din ce spune, am pus-o să repete. Fruntea mi-a fost năpădită de nădușeală, mi se părea că poate să mă vadă și că va râde de mine. I-am închis telefonul în nas. Am mai încercat o dată sau de două ori, apoi am reușit să-mi fac o programare pe internet la un doctor generalist de la mine din cartier. Cabinetul lui se afla la primul etaj al unui imobil de pe strada Amsterdam. Îmi notasem pe mână codul ușii de la intrare și, tot drumul, am stat cu privirea pironită în palmă. Era singurul lucru care conta pentru mine. Am urcat treptele și am împins ușa, care stătea crăpată. În sala de așteptare, stăteau trei persoane, cu mască pe față. M-am instalat lângă perete, în dreapta toaletelor. În fața mea, o femeie cu ochi foarte frumoși se uita țintă la un afiș despre primejdiile fumatului. Îmi venea să-i dau jos masca, să văd cum arată. Tot uitându-mă la ei, mi-am dat seama că oamenii sunt întotdeauna mai urâți decât îți închipui. Niciodată nu trebuie să te încrezi în frumusețea unor ochi.

Din cabinet a ieșit o femeie de un metru cincizeci, ținând lipită de piept o rețetă. Mi-am auzit numele.

— Mia Daoud?

Un bărbat foarte înalt a ieșit pe culoar. Mi-a făcut semn să-l urmez și i-am privit cu spaimă spatele masiv, halatul ușor cenușiu. Mama n-ar fi purtat niciodată un asemenea halat, cu buzunarul descusut. M-a pofcit să iau loc, s-a așezat la birou. Nu mi-a aruncat decât niște priviri pe furiș, ceea ce m-a făcut să cred că îl deranja ceva la mine.

Și-a notat data mea de naștere, adresa, m-a întrebat ce profesie am.

Scriitoare.

Și-a dezlipit privirea de pe ecran.

— Ah, da, chiar mă gândeam, numele dumneavoastră îmi spune ceva. Nu cumva ați primit un premiu?

Am dat din cap. Transpiram din pricina canadienei groase, dar n-aveam chef s-o dau jos.

— Așadar, ce vă aduce aici?

Am încercat să-i explic. Am repetat cuvântul oboșală. I-am vorbit despre crizele de plâns din supermarket și despre ziua când nu izbutisem să-mi amintesc codul de intrare de-acasă. N-a părut însă că-l îngrijorează. Era genul de om care-și închipuie că toți artiștii sunt cam duși cu pluta.

— Sunteți deprimată.

Nu aveam de gând să-l contrazic. Eram deprimată, într-adevăr, dar nu până într-atât încât să-mi pierd memoria și simțul de orientare. M-a sfătuit să-mi fac o programare la un psiholog pe care îl cunoștea el.

— E rapid și eficient. Face minuni.

Psihologul dădea consultații la distanță și, într-o dimineață de luni, chipul lui mi-a apărut pe ecranul telefonului. În mai multe rânduri, în orele dinaintea consultației, am vrut s-o anulez. Acum însă, mă aflu în fața faptului împlinit, întinsă pe pat, uitându-mă la un necunoscut pe un ecran. Mă gândisem mult la ce aveam să-i spun, dar